

Zebaoth - hebr. – „*Nebeské zástupy*“

Zebedeos - hebr. – „dar Hospodínov“; otec apoštolov Jakuba Staršieho a Jána, manžel Salome (pozri Ukrižovanie: Panna Mária omdlievajúca)

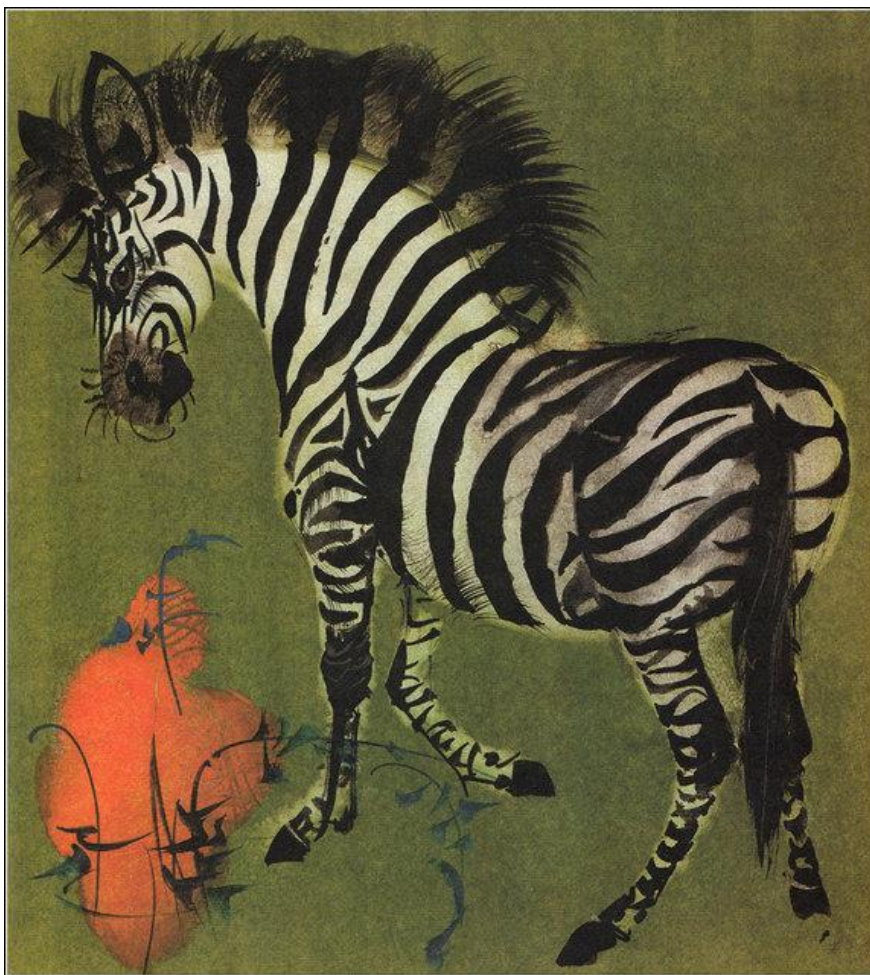
Zebedeovi synovia - apoštoli Jakub Starší a Ján; pozri Povolanie synov Zebedeových, Ježiš a matka synov Zebedea, Zebedeos

zebra - zebra žije v blízkosti žiráf pre ochranu pred levmi, hyenami a leopardmi; vie bežať rýchlosťou 55km/h a je vytrvalejšia ako kone; skrotiť ju je takmer nemožné; vedci dlho diskutujú, prečo má čierno-biele zafarbenie; jedni tvrdia, že čierno-biele páskovanie upravuje termoreguláciu, ďalší tvrdia, že ide o maskovanie pred šelmami, ktoré sú zmätené zo spleti pruhov a nedokážu sa zamerať na jednu zebra, ktorú by ulovili; podľa novej teórie ide o ideálnu ochranu pred ovadmi, ktoré láka horizontálne polarizované svetlo, aké odrážajú zvieratá s hnedou a čiernou srstou; biele pruhy odrážajú nepolarizované svetlo, ktoré je pre ovady nepríťažlivé; pozri zviera; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania

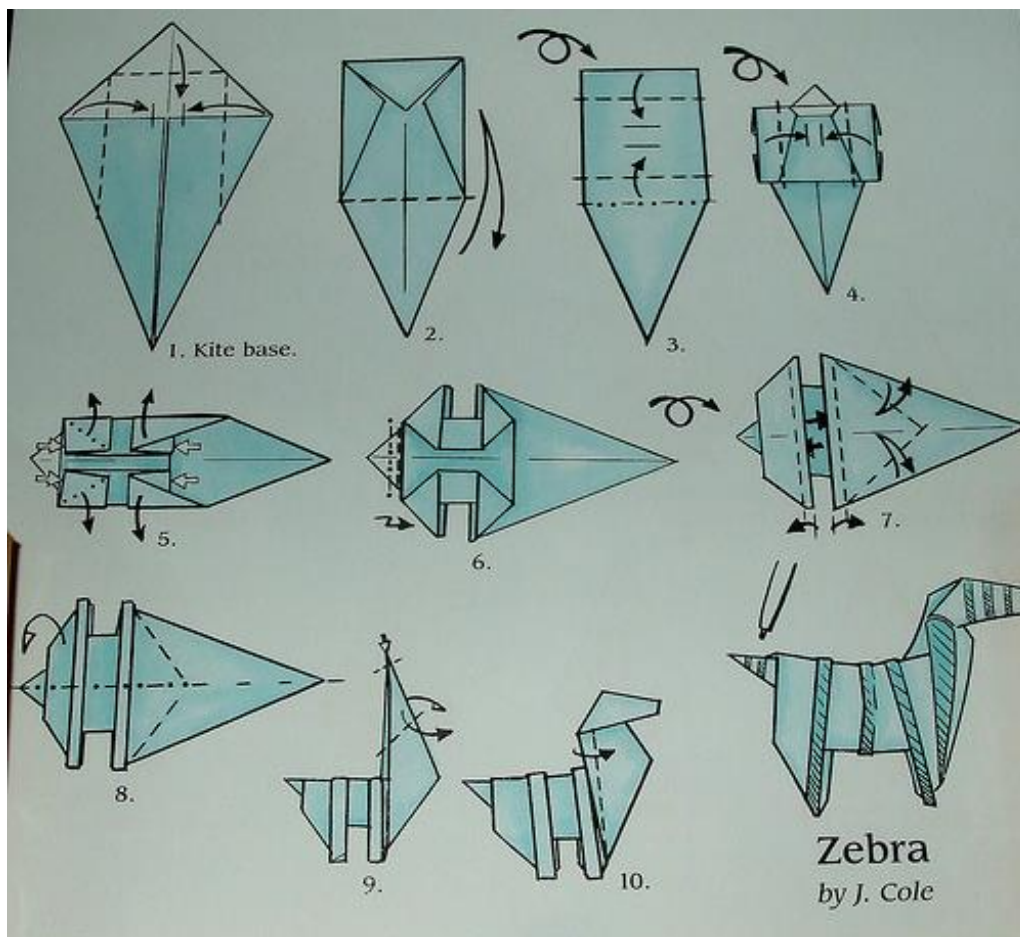
https://www.google.sk/search?q=vasarely+zebra&espv=2&biw=1834&bih=995&tbm=isch&imgil=eepjn718uj8cFM%253A%253B7fxM-XYgSnKcVM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.masterworksfineart.com%25252Finventory%25252Fvasarely%25252Fvasarely.php&source=iu&pf=m&fir=eepjn718uj8cFM%253A%252C7fxM-XYgSnKcVM%252C_&usg=__MV9AAKMPdMUvzmMSI37tB8wIfc%3D&ved=0CC0Qyjc&ei=qi9ZVMKJO8zV7AbFx4CwCA#facrc=&imgdii=&imgrc=7eqeK7j3sxJ5JM%253A%3B5ec4fo6ogwnROM%3Bhttp%253A%252F%252Fstatic.picassomio.com%252Fimages%252Fart%252Fpm-52475-large.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.picassomio.com%252Fvictor-vasarely%252F43594.html%3B500%3B344

V. Vasarely: Zebry (40.roky 20.st.)

M. Hanák: Zebra (akvarel, ilustrácia)

Zebra (orgiami)

Autor neuvedený: Typografická zebra

L. Freud: Portrét mladého muža (1944)

Zebra (ASCII art, 2003)

zebrawood - veľmi tvrdé, veľmi ťažké drevo oranžovej až tmavohnedej farby so svetlejšími alebo tmavšími pásmi, jemnej štruktúry, z tropických stromov *Astronium fraxinifolium* a *A. graveolens* v Brazílii; užívané k výrobe nábytku, dyhy a intarzie

zedý - mjanmarský názov *stúpy*

Zeeman Reinier - (†1664); tiež známy ako Zeeman alebo Reinier Nooms; námorný maliar, známy pre svoje veľmi detailné obrazy a lepty lodí

https://cs.wikipedia.org/wiki/Reinier_Zeeman

<https://www.google.sk/search?q=Reinier+Nooms&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB0QsARqFQoTCInRm6PJh8gCFURbFAodhFIF5Q&dpr=1>

https://www.google.sk/search?q=Reinier+Nooms&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB0QsARqFQoTCInRm6PJh8gCFURbFAodhFIF5Q&dpr=1#imgcr=p0kr3gmheU_9eM%3A

<https://art.famsf.org/reinier-nooms-zeeman> (prehľad diel)

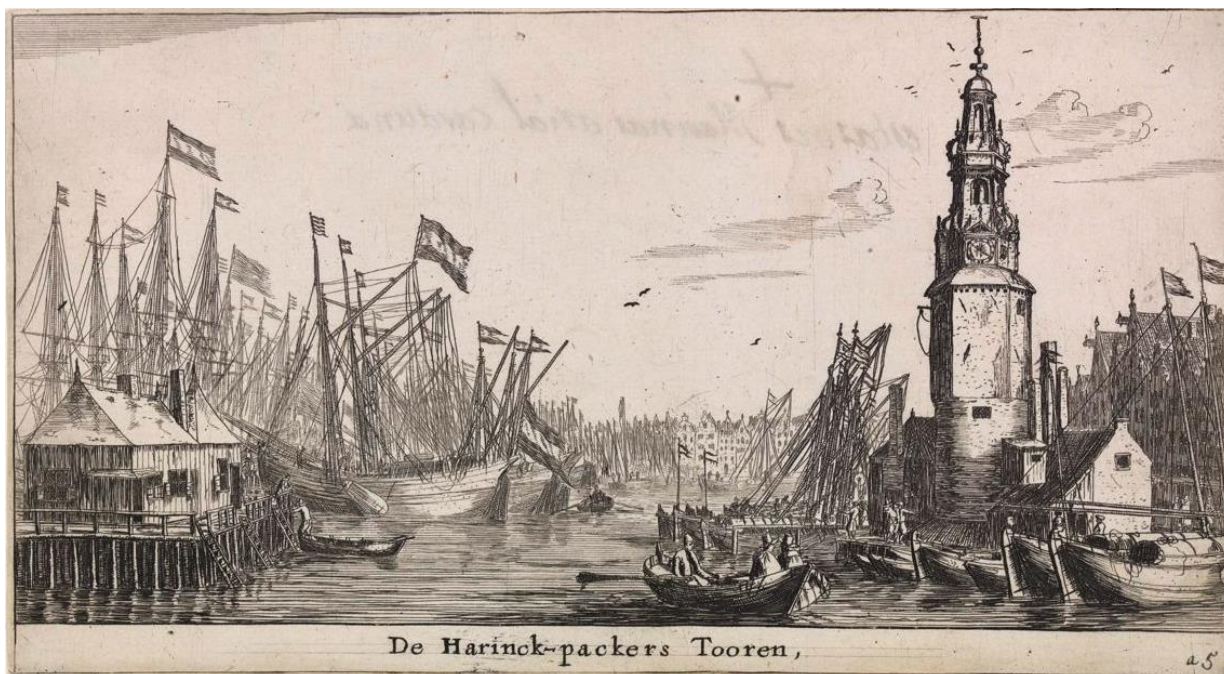
<https://art.famsf.org/christoffel-van-sichem-ii/angel-showing-st-john-new-jerusalem-19633033884>

R. Zeeman: Kráčajúci námorník s veľkou zástavou (lept, 1650)

R. Zeeman: Haarlem Trekschuiten, Haarlemmertrekvaart, pohľad zo severu (lept a suchá ihla, 1652-1654)

R. Zeeman: Haringpakkers Tower v Amsterdame s flotilou haringových člnov (suchá ihla, 1652-1654)

R. Zeeman: Herring-Busses (lept a suchá ihla, 1652–1654)

R. Zeeman: Plachetnice na rozbúrenom mori (lept, 1651-1652)

R. Zeeman: Holandské lode pri Tripolisu (pol. 17.st.)

R. Zeeman: Preprava na stredomorské pobrežie s opevneným mestom v blízkosti útesu (17.st.)

R. Zeeman: Pohľad na Louvre a Tuileries s výhľadom na Paríž a štvrte (1.pol. 17.st.)

zefir - stredne jemná tkanina z bavlny alebo zmesovej priadze v *plátnovej väzbe*; pozri *textília*

Zefyr/Zefyros - lat. Zephiros, Zephyrus alebo tiež Favonius; v *gréckej mytológii* syna *Titána Astraia* a bohyne *Eós* (v *rímskej mytológii* syn *Auróry*); boh západného vetra, západný vietor sám; jeho bratmi boli *Euros* (alebo *Argestés*), boh východného alebo juhovýchodného vetra, *Notos*, boh južného vetra a tiež južný vietor sám, *Boreás*, boh severného vetra; so svojimi bratmi *zobrazený* na tzv. *veži vetrov* v *Aténach* (koniec 2.st.pr.Kr.); rímskou podobou Zefyra je boh *Favonius*; zo záhrady *Hesperidiiek* uniesol nymfu *Chloris* a urobil z nej svoju ženu; pozri *Aiolos*

A. Coypel: Flóra a Zefyr (17.-18.st.)

A. Coypel: Zefyr a Flóra (1699)

A. Coypel: Zefyr a Flóra (1701)

A. Coypel: Zefyr a Flóra (1702)

G. B. Tiepolo: Triumf Zefyry a Flóry (18.st.)

Zeitblom Bartholomäus - (†1519); nemecký maliar, majster školy v *Ulme*, kde je na oficiálnej záznam z roku 1482 až 1518; narodil sa v Nordlingen a bol žiak a švagrom Hansa Schüchlein, ale na rozdiel od neho bol neobyčajne bez holandského a flámskeho vplyvu; je zaujímavý umelec, ktorý predstavuje obdobie prechodu od statickej *gotiky* po ranú *renesanciu*; Zeitblomove obrazy sa vyznačujú umeleckým citom a jasnými, chladnými farbami; jeho jednotlivé postavy sú zdržanlivejšie a často krásne; pozri *nemeckí maliari 15.st.*, *nemeckí maliari 16.st.*

https://de.wikipedia.org/wiki/Bartholom%C3%A4us_Zeitblom

<https://www.google.sk/search?q=Bartholom%C3%A4us+Zeitblom&espv=2&biw=1841&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi3i7SSl-HJAhWBuBQKHRbRAzAQsAQILQ>

B. Zeitblom: Zvestovanie Panny Márie (1496)

B. Zeitblom: Krst Ježiša (1495-1500)

B. Zeitblom: Margaréta Antiochijská (1489-1497)

zeleň - pozri pigmenty a farbivá zelené, niklová azožltá; symbolika farieb: farba zelená

zeleň antická - *verde antico*; *medenka*

zeleň ftalocyaninová - Smith: syntetický organický pigment, ktorý spolu s modrou ftalocyaninovou vznikol 1935; v maliarskych kurzoch zmes zelene ftalocyanovej a modrej ftalocyanovej nahrádza modrú blankytnú; zeleň ftalocyaninová slúži aj ako náhrada pre zeleň Guinetovu/viridian; pozri farbivo organické

zeleň cinobrová - syntetické sýto zelené farbivo z modrej berlínskej a žlte chromovej, užívaná v grafike (pozri farby tlačiarenské/grafické; pozri zeleň milorková; zeleň hodvábná

zeleň Guignetova - zeleň chromová I., viridian, zeleň smaragdová; hydratovaný oxid chrómu; transparentná zeleň hlbokého a studeného tónu, značnej farebnej výdatnosti, stredný *inex lomu*; stála na svetle, v kyselinách aj alkáliách; vhodná pre všetky techniky; pozri chromoxyd ohnivý

Smith: alternatívnym názvom Guinetovej zelene/viridian je *zeleň chromová* (v našom texte označená pre odlišenie ako *zeleň chromová I*)

zeleň hodvábná - zelené syntetické farbivo vyrábané z žlte chrómovej a zelene milorkovej; používaná v grafike (pozri farby tlačiarenské); stála na svetle, dobrá kryvosť

zeleň horská - malachit, medenka, *zeleň van Dyckova*; zásaditý uhličitan meďnatý; na svetle a v alkáliách stály, rozkladá sa kyselinami; tvrdá textúra, stredná kryvosť, vhodný pre temperu a gvaš; v stredoveku užívaný aj pre *all secco*; v pojidle olejovom stráca výdatnosť

zeleň chromová (I) - *zeleň Guinetova*, *viridian*; hydratovaný oxid chromu; sem zaradiť *chrómovú zeleň/listovú zeleň/chromoxid zelený* v zložení oxidu chromitého; syntetické farbivo rozlišujúce formu *chromoxid tupý* a *chromoxid ohnivý*; známe od pol.19.st., obľúbené farby *impresionistov*; používané aj v grafike, najmä pri tlači cenných papierov; pozri *farbivá a pigmenty zelené*

Smith: alternatívny názov pre *zeleň Guinetovu/viridian*; farbivo anorganické; chemicky: $\text{Cr}_2\text{O}(\text{OH})_4$ zmes $\text{Cr}_4\text{O}_3(\text{OH})_6$ a $\text{Cr}_4\text{O}(\text{OH})_{10}$ s 0,5-10% kyselinou boritovou; v indexe farieb je pod názvom Pigmentová zeleň 18; zelená až modravo zelená farba; opacita: priehľadná; farba olejová, akvarelová, „tradičná“ lazúrová farba; užívaná často v zmesiach so žltou kadmiovou, čím sa získa *zeleň kadmiová*; alebo užívaná v zmesi so žltou zinkovou, čím sa získa *zeleň permanentná (zeleň stála)*; v maliarskych kurzoch Guinetova zeleň nahrádzaná *zeleň ftalocyaninovou* pre jej veľkú výdatnosť

zeleň chromová (II) - *rumelka zelená*; pigment pripravovaný zmiešaním modrej pruskej a chromanu olovnatého; má jemnú amorfnú štruktúru, vynikajúcu kryvosť a výdatnosť; nie je však stála na svetle, mierne tmavne; podľa rôznych pomerov zmesi možné pripraviť rôzne odtiene; použiteľná vo všetkých technikách; miešateľnosť s pigmentmi obmedzená; pozri *pigmenty olovnaté*

Smith: alternatívnym názvom je *rumelka zelená*; farbivo anorganické; chemicky: Cr_2O_3 oxid chromitý; v indexe farieb pod názvom Pigmentová zeleň 17; nevýrazná žltá zelená až zelená farba; opacita: nepriehľadná; farba olejová, akvarelová; stála do 900 stupňov Celzia, rozpustná vo väčšine rozpúšťadiel; pripravuje sa redukciou dvojchromanu draselného pri vysokých teplotách; rozlišovať od zelene chrómovej, ktorá je alternatívnym názvom pre *Guinetovu zeleň/viridian*

zeleň kadmiová - pigment pripravený zmiešaním 93% chromoxidu s 7% žlti kadmiovej; vlastnosti zhodné s *chromoxidom tupým a ohnivým*

Smith: zeleň kadmiová vzniká zmiešaním zelene Guinetovej/viridian a žlte kadmiovej

zeleň kobaltová - Baleka; *zeleň Rinmannova*, *zeleň zinková*; od 19.st. známa ako *kobaltitan zinečnatý*; pigment veľkej farebnej výdatnosti, vysokého indexu lomu svetla a strednej až dobrej kryvosti; stabilný vo všetkých technikách, miešateľný so všetkými pigmentmi

Smith: farbivo anorganické; oxidy kobaltu a zinku (zinečnatan kobaltnatý) CoO.ZnO ; bezvodý chromoxid; jeho hydroformou je *viridian*; v indexe farieb pod názvom Pigmentová zeleň 19; bledá až tmná žltavo zelená farba; opacita: priehľadná; farba olejová, akvarelová, akryl; miešaním sa získava iba ťažko; novo zavedený variant, ktorý sa nachádza v akrylových farbách obsahuje tiež oxid chrómu; zeleň kobaltovú začali umelci používať od 1850; pozri *farbivo syntetické*

zeleň listová - *zeleň chromová I/chromoxid zelený*

zeleň malachitová - zelené minerálne farbivo získavané mletím a plavením minerálu malachitu (zásaditý uhličitan meďnatý); získaný pigment svetelne aj farebne stály (v staroveku zeleň malachitová používaná s vajecným bielkom, živickou akácie a figovým mliekom ako zelené očné líčidlo Egyptaniek); pre nejasné rozlišovanie zelenej a modrej farby v gréckej antike zaradovaná pod *chrysokollu*, ktorá je modrá (pozri malachit); malachitová zeleň je lazúrna a dnes sa takmer nepoužíva; pozri medenka; pigmenty a farbivá zelené

zeleň milorková - bohatá škála zelení vzniknutých z *parížskej modrej* a žlte; pre svoju stálosť zelene milorkové používané najmä v grafike; pozri *zeleň cinobrová*, *zeleň hodvábná*

zeleň minerálna - *zeleň Scheelova/švédska zeleň*

zeleň Paola Veronese - *zeleň smaragdová*, *zeleň svinibrodská*, *zeleň Guinetova*

Baleka: prudko jedovaté *farbivo syntetické*, modrozelené; zmes octanu a arzenitanu meďnatého; má krásny sýty tón, dobre kryje a používa sa zvlášť v technike *olejomalby*; bola obľúbenou farbou J. F. Milleta a V. v. Gogha; často používaná aj v *nástennom maliarstve*

zeleň parížska - **zeleň smaragdová**, **zeleň svinibrodská**, **zeleň Paola Veronese**

zeleň permanentná - **zeleň stála**

zeleň Rinmannova - **zeleň kobaltová/zeleň zinková**

zeleň Scheelova - *minerálna zeleň/švédská zeleň*; *farbivo minerálne*: kyslý arseničnan meďnatý; nestály pigment, rozkladá sa kyselinami, černie pôsobením sirovodíku, veľmi jedovatý; iba historický význam; pozri *pigmenty meďnaté*

zeleň smaragdová - *zeleň parížska*, *zeleň svinibrodská*, *zeleň Guinetova*, *zeleň Paola Veronese*; octan arsenično-meďnatý; pigment ostrého brilantného zelenomodrého tónu, vysokej kryvosti, mäkkej *textúry*; na svetle stály, citlivý na sírne zlúčeniny; nedá sa miešať so všetkými pigmentmi (pozri *pigmenty meďnaté*); reaguje s kyselinami a alkáliami za vzniku arsenovodíku; silne jedovatý; iba historický pigment

Eurotelevízia v súvislosti s heslom *Vincent van Gogh*: udivoval aj podivnou záľubou v nových chemických farbách (pozri *farbivo syntetické*); nenanášal ich totiž iba na plátno, ale často si ich z tuby vytlačal priamo do úst; jeho najobľúbenejším *odtieňom* bola smaragdová zeleň, ktorá svojimi toxickými vlastnosťami pripomínala jed na krysy; umelec, ktorý trpel manicko-depresívnymi stavmi a závislosťou od *absintu* tak dobrovoľne pridával ďalšie klince do rakvy

zeleň stála - *zeleň permanentná*; farba získaná v kombinácii modrej a žlte zinkovej

Smith v súvislosti so *zeleňou Guinetovou*: zeleň permanentná vzniká zo zmesi *zelene Guinetovej/viridian* so *žltou zinkovou*

zeleň svinibrodská - *zeleň parížska*, *zeleň smaragdová*, *zeleň Paola Veronese*

zeleň štiavová - *sap green*, *stil de grain*; prírodné organické *farbivo* z plodov rešetláku (*Rhamus*); šťava užívaná priamo alebo zrážaná kamencom; v stredoveku používaná k *malbe knižnej*; používaná v *holandskom* a *flámskom* maliarstve 17.storočia v *lazúrach*; na svetle nestála

zeleň švédská - **zeleň Scheelova/minerálna zeleň**

zeleň ultramarínová - pripravovaná rovnakým spôsobom ako *ultramarín umelý*, iba má odlišný pomer zložiek; podobné má aj vlastnosti

zeleň van Dyckova - *medenka*, *verdigris*, *plísta*, *zeleň horská*; zásaditý octan meďnatý; zelenomodrý pigment ostrého tónu; veľmi aktívny a nestály, obľúbený v stredovekej *malbe knižnej* a *tabuľovej*; slúžil na prípravu zelených *lazúr*; obľúbený najmä v *kombinovaných technikách*; pozri *pigmenty meďnaté*

zeleň viridian - **viridian**

zeleň zinková - **kobaltová zeleň**, **Rinmannova zeleň**

zelená farba - vo vlnovej dĺžke 510nm, predĺžením vlnovej dĺžky sa mení na žltozelenú (560nm); v *symbolike farieb* spojená s významom nádeje, odvodená od pučiacej zelene ako prísľubu budúcej úrody; v niektorých kultúrach farbou plodnosti užívanou na svadobné rúcho, s rovnakou funkciou ako červené *flammeum*; spolu s modrou symbolizuje vodu, noc a ženský živel (napr. egyptské ženské astrálne božstvá *Bastet* v podobe mačky, ktorej zelené oči sú najrozšírenejšie pri splne mesiaca); nádej na *milosrdenstvo* (smaragdová zeleň v dúhe božieho trónu pri výjave *Apokalypsy*), v zelenom a červenom rúchu zobrazovaný *apoštol Pavol*; tyrkysová zeleň symbolizuje nestálosť ženského živlu; v stredovekom maliarstve zelená farba určená pre zobrazenie *diabla*; *archetypálna* farba *islamu*, islamských krajín (zelená plachta ovinutá okolo tela mŕtveho *moslima* ukladaného bez rakvy, zelený *turban* priamych potomkov *Mohameda*, zelená jeho *zástava šerif sandžak*); zelená je farba islamského *Chidru/zeleného muža*, rovnako ako budhistickej bohyně *Tary*; v Číne zeleň *nefritu* spojená s predstavou večnosti (pozri *papier večnosti*); v Egypte *hieroglyf* pre *papyrus* súčasne aj názvom pre zelenú farbu; stvoriteľnou zelene, zelenej farby bola *Éset/Isis* (stvoriteľka zelene bol aj jej epiteton); v staroveku zelená získavaná z *okru* (*zem zelená*, *creta viridis*), *malachitu* (*zeleň malachitová*), zlé rozlišovanie modrej a zelenej farby v antike viedlo k tomu že malachitová zeleň bola zaraďovaná pod *chrysokollu* (modrý tón); stredoveká zeleň v podobe *zeleného kvetu /medenky*

www v súvislosti s heslom *farby Egyptanov*: zelená bola farbou vegetácie a života; robiť „zelené veci“ bolo výrazom pre užitočnosť, životaschopnosť a cieľavedomosť; boh *Osiris* býval zobrazovaný so zelenou pokožkou – tzv. Veľkou Zelenou; zelený malachit $\text{Cu}_2[(\text{OH})_2/\text{CO}_3]$ sa

považoval za symbol radosti a „zem blaženej smrti“ bola opisovaná ako „pole malachitu“ (porovnaj *umenie zomrieť/ars morendi*); v 77.kapitole *Knihy mŕtvych* sa píše, že zosnulý sa premení na sokola, „ktorého krídla sú ako zo zeleného kameňa“; ako zelená farba slúžili rôzne zmesi oxidov medi a železa s kremeňom a vápencom; najčastejšie sa ako ich základ používal zelený minerál chryzokol $\text{Cu}_4\text{H}_4[(\text{OH})_8/\text{Si}_4\text{O}_{10}]$; jeho chemický vzorec sa niekedy uvádza aj vo forme $\text{uSiO}_3 \cdot n\text{H}_2\text{O} + \text{Cu}_2\text{CO}_3(\text{OH})^2 + \text{CuCO}_3(\text{OH})^2$, alebo malachit;

pozri pigmenty a farbivá zelené; panafrické farby; sv. grál (Biedermann); atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; symbolika farieb

E. Nevan: Krajina (1943)

E. Nevan: Akt v zelenom (1944)

M. A. Bazovský: Pastierska idyla (pastorále, 1950)

M. A. Bazovský: Starnúci (1943)

M. A. Bazovský: Detvan (1954)

zelená hodinka - *l'heure verte*

zelená podmaľba - pozri *verdaccio*

zelená rumelka - Smith: alternatívny názov pre *zeleň chromová (II)*

„Zelená Vedžo“ - „*Vedžo zelená*“

zelená víla - pozri *l'heure verte*

zelené farbivo - *farbivo zelené*

zelenina - pozri *úroda, rastliny, trh*

Holandský maliar, okruh J. Beuckelaera: Ženy so zeleninou (1600)

M. Nuttsi: Zátišie s ovocím, zeleninou a zvieratami (17.st.)

Zelenohorský rukopis - pozri *Rukopisy*

zelenokameň - *dioryt*

zelenomodrý kvet - *kvet zelenomodrý*

tzv. **Zelený dom** - *Mohamedova hrobka (v Medíne)*

zelený kvet - *medenka* zotieraná z medených dosiek polievaných vinnou esenciou, močom, octom; zelený kvet predávaný sušený a vymodelovaný do guľôčok; farbivo bolo jedovaté a navyše okysličovanie viedlo k černeniu > od toho pomohlo, ak maliari izolovali *fermežou* zeleň od spodných a horných vrstiev; tento lazúrny spôsob zvolil aj *J. Van Eyck* (*Svadba Arnolfiovcov*)

Zelený Juraj - juhoslovanský variant slovanského božstva plodnosti *Jatřila*; nazývaný tiež Zelený muž; slovanské prírodné rastlinné božstvo primárne interpretované ako symbol znovuzrodenia, obrodu, nového začiatku, ako pripomienka nekončiaceho cyklu, ktorý sa obnovuje každou jarou; hoci je zelený muž pohanským symbolom spojeným s *plodnosťou* alebo duchom prírody, jeho podoby často nachádzame na sakrálnych stavbách ako sú kostoly alebo katedrály, a to asi od 11.st. až o 20.st.; býva často označovaný ako *archetyp* ľudskej jednoty so zemou; teší sa veľkej obľube medzi modernými pohanmi (Wicca), lebo predstavuje mužský božský element ľudského spojenia s pôdou; v *islame* pozri *Chidra*; pozri *slovanská mytológia*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Zelen%C3%BD_mu%C5%BE

zelený muž (umenie) - angl. green man; socha, kresba, reliéf alebo iné zobrazenie mužskej tváre obklopenej alebo vytvorenej listím, ktoré pochádza z mytológie; vetve alebo šľahúne môžu vychádzať z úst, nosu alebo iných častí tváre a môžu mať kvety alebo plody; zelený muž bol často využívaný ako dekoratívny ornament na starých stavbách, najmä v gotických kostoloch (ale objavuje sa aj na svetských stavbách); motív zeleného muža má rad variácií a objavuje sa v mnohých kultúrach po celom svete; ide o symbol plodnosti alebo ducha prírody a vzťahuje sa k slovanskému božstvu Zelený Juraj a *Jarilo*

Zelený muž (hunky punk, kostol Všetkých svätých v Sandforde, Anglicko)

Zelený muž (hunky punk, farský kostol St. Andrew v Backwell, Somerset, Anglicko, 13.st.)

Zelený somár - maďarská *dadaistická* skupina založená 1927; pozri *skupina*

Zelený štvrtok - v súvislosti s *veľkonočnými* sviatkami: farebná symbolika dňa poukazuje na farbu *palmových* listov, ktorými vítali veriaci Krista vstupujúceho do *Jeruzalemu* (pozri *Vjazd do Jeruzalemu*, porovnaj význam *Kvetnej nedele*); pozri *Biela sobota*; *farby liturgické, farebná symbolika*; *apoštol Peter*

-názov Zelený štvrtok je pripomienkou na zeleň *Getsemanskej záhrady*, kde Ježiš odpočíval po svojom príchode do *Jeruzalemu* (pozri *Vjazd do Jeruzalemu*)

-názov Zelený štvrtok je odvodený od omšového rúcha kňazov; pozri *odev liturgický, ornát*

-Zelený štvrtok, *Veľký piatok* a *Biela sobota* tvoria tzv. *Trojdenie*

-v súvislosti s heslom *Umývanie nôh apoštolom*: Zelený štvrtok je dňom *Poslednej večere*, počas ktorej Kristus umýval nohy učeníkom; v tento deň *pápež* umýva nohy dvanástim chudobným mužom; tento obrad sa niekedy vykonáva aj u východných cirkví

J. Heintz II : Benátske námestie a karneval na Zelený štvrtok s ohňostrojom a býčimi zápasmi (1600-1678)

zelený titaničitán kobaltu - Smith: alternatívny názov pre *svetlozelený oxid/Pigmentová zeleň 50*

Zelina Eubomír - (*1943); slovenský maliar; vyštudoval VŠVU v Bratislave u prof. D. Millyho a P. Matejku; venuje sa komornej maľbe, kresbe a monumentálnemu umeniu (*gobelin*); pozri *gvaš*; pozri *slovenskí maliari*

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:OGD.O_1003

https://www.google.sk/search?q=Zelina:+Klaun&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CDsQsARqFQoTCMTJ2dfn5scCFQJZFAodK-YG_g

L. Zelina: Klaun (1979)

Zelinka Ján - (*1978); študoval kresbu na VŠUP v Prahe u prof. B. Jirků; pozri *českí sochári*

http://www.perspectrum.sk/zelinka_profil.html

J. Zelinka: Dolly

J. Zelinka: Krava (20.st.)

Zeller Sebastian - (†1778); tiež Sebastian Cziller; rytec, medirytce; žiak Samuela Mikovíniho; umelec nevelkých kvalít, ale plodný autor; pozri *slovenskí rytci*

http://webumenia.sk/web/guest/detail/-/detail/id/SVK:GMB.C_6967/Stredoeur%C3%B3psky%20grafik%20z%2018.%20storo%C4%8D

S. Zeller: Madona z Vrábľov

Zelo - *Majster Theodorik*

Zelomi - hebr.; *Salomé*

Zelos - gréc. – „horlivosť, ctižiadosť, žiarlivosť“; v *gréckej mytológii* syn *Titána Pallasa* a *Okreanidy Styx*; spolu s matkou a súrodencami (*Bia, Kratos, Niké*) prišiel na pomoc *Diovi* v boji proti otcovi *Kronovi*; po víťaznom boji sa už nevrátili k matke do *podsvetia*, ale stali sa pomocníkmi a stálymi sprievodcami *Dia na Olympe*; pozri *Titáni, teogónia*

zéloti - v súvislosti s heslom *Juda Galilejský*: *Juda Galilejský* bol vodcom hnutia zélotov, ktoré hlásalo ozbrojený boj proti rímskej správe v *Palestíne*; pozri *Ježiš (Nový biblický slovník)*